

5. Przyjęto do wiadomości oświadczenie prezesa Tow., że uchwalone na poprzednim posiedzeniu Zarządu odczyty prowincjonalne są już w toku.

6. Uchwalono wydać podręcznik ludoznawczy według przekładu z j. angielskiego, dokonanego przez W. Szukiewicza wspólnie z Dr. Eliaszem Radzikowskim.

7. Na przedstawienie skarbnika p. Bala uchwalono, że stosownie do §. 31. Regulaminu skarbnik oddziału od ogólnej sumy wkładek członków oddziałowych (a nie wpisowego) zatrzymuje 5% od kwoty, którą przesyła do kasy Centr. Zarządu. Natomiast od wkładek, które członkowie oddziałowi zapłacili wprost do Centr. Zarządu, kasa centralna zwraca 5% oddziałowi rachunkowo z końcem roku.

8. Na odczyt najbliższy naznaczono rzecz Dra Eliasza Radzikowskiego

II) Zgromadzenie naukowe Towarzystwa.

II. Zgromadzenie naukowe odbyło się 10/VI b. r. w sali inst. botanicznego na Uniwersytecie.

P. Dr. Stanisław Eliasz Radzikowski odczytał rzecz p. t. Skarby zaklęte i czarodzieje w Tatrach. Odczyt ten opracowany z całą znajomością przedmiotu i obejmujący cały szereg spostrzeżeń i szczegółów ciekawych — zostanie ogłoszony drukiem w „Ludzie“; dlatego nie umieszczamy go tutaj, odsyłając czytelników naszych do tekstu rozprawy.

III) Sprawozdania Oddziałów.

I. Oddział krakowski.

Drugie posiedzenie Zarządu Oddziału odbyło się dnia 16. kwietnia b. r. o godz. 3 po poł. w sal Wyższej szkoły przemysłowej.

Obecni pp. Stan. Polaczek, Jan Jakóbiec, przewodniczył prezes Jan Świętek.

1. Przewodniczący odczytał akt zatwierdzenia i przyjęcia protokołu z Walnego Zgromadzenia z d. 4. grudnia przez Zarząd główny;
2. Wyjaśnił, że sprawa zatwierdzenia oddziału przez c. k. Dyрекcyę Policji za wdaniem się Zarządu główn. została załatwiona;
3. Podaje do wiadomości uchwałę Zarządu główn. o możliwości korzystania z biblioteki Tew.;
4. Powiadamia o darze 4 tomów Ludu do Oddziału;
5. Odczytał życzenia nadesłane Oddziałowi przez prof. Młynka i prof. Mazura, który nadesłał równocześnie 2 egzemplarze odezwy;
6. Zgłasza wystąpienie prof. Gustawicza z Zarządu.
7. Kooptowano na członków Zarządu pana Andrzeja Stopkę i p. Wałacha.

8. Uchwalono wydać odezwę celem rozbudzenia i zainteresowania się poszukiwaniami ludoznawczymi w szerszych kołach powiatu, zjednania nowych członków dla Towarz., zachęcenia do zbierania okazów do Muzeum powiatowego.

Pierwsze zgromadzenie naukowe Oddziału.

Obecni pp. Świętek, Polaczek, Wałach, Jakóbiec, Nowicki, Ułaszyn, Wolny, Magiera, Dąbrowski, Wojdyła, Kielski, Brodacki, Sikora.

Przewodniczący wygłosił odczyt, w którym podał szczegółowy program poszukiwań etnograficznych i wytknął cel i zadanie Oddziału. W szczególności rozwinął cały kwestyonaryusz odnoszący się tak do duchowej jakoteż i materyjalnej strony w poszukiwaniach etnograficznych.

Po żywej dyskusyi nad odczytem uchwalono wniosek p. Polaczka, ażeby ułożyć kwestyonaryusz podzielony na rozdziały i tenże rozsyłać po powiecie celem zebrania szczegółowych wiadomości w danej kwestyi.

Trzecie posiedzenie Zarządu Oddziału odbyło się d. 7. maja. Obecni pp. Jakóbowiec, Wałach; przewodniczy p. Świętek.

1. Uchwalono pozbierać adresy osób wybitniejszych miasta i powiatu celem przesłania im odezwę i zaproszeń na członków Towarzystwa;

2. Ukonstytuować komisję dla odczytów popularnych;

3. Zwrócić uwagę członków na księgi gromadzkie.

Drugie zgromadzenie naukowe Oddziału.

Obecni pp. Baudouin de Courtenay, Świętek, Wałach, Łosik, Jakóbiec, Stopka, Nowicki, Magiera.

Na porządku dziennym był odczyt Wałacha: Opis wili w okolicy Krakowa z podaniem charakterystyki wili w ogólności ludu polskiego a w szczególności w tutejszej okolicy. Część I. Prelegent opisał szczegółowo wilię w Woli Duchackiej, Mogile, Podgórzu i podniósł ich cechy charakterystyczne wspólne jakoteż i różnice. W dyskusyi nader ożywionej zabierali głos pp. Dr. Baudouin de Courtenay, Jakóbiec, Magiera i Stopka.

Jakóbiec
sekretarz

Jan Świętek.
przewodniczący.

2. Oddział tarnowski.

Wyciąg z protokołu zgromadzenia członków Towarzystwa ludoznawczego z d. 13. marca b. r. w Tarnowie celem zawiązania Oddziału.

Dnia 13. marca r. b. powstał Oddział w Tarnowie za staraniem miejscowego delegata Towarzystwa prof. L. Młynka, którego upoważnił Centr. Zarząd do założenia oddziału i przy współudziale i gorliwym poparciu członków Towarzystwa zamieszkałych w Tarnowie: Ks. inf. Walczyńskiego, prof. gimn. Fr. Habury, weter. powiat. N. Sikorskiego, prof. J. K. Majewskiego, prof. A. Beera, Fr. Winkowskiego posła do Rady państwa, Ks. A. Frącz-

kiewiczza, prof. W. Doleżana, p. Anny Młynkowej, p. Maryi Beerowej, p. Stefani Nideckiej.

I. Zebranie ogólne Oddziału celem ukonstytuowania się Zarządu odbyło się d. 9 kwietnia przy licznych współudziale członków. Przewodniczący p. Mlynek podziękował członkom założycielom za poparcie starań około założenia Oddziału, rozwinął program działalności Towarzystwa ludoznawczego i jego oddziałów.

Następnie przez aklamację obrano przewodniczącym Zarządu Oddziału Ks. St. Walczyńskiego, jego zastępcą prof. Fr. Haburę, sekretarzem L. Mlynka, skarbnikiem N. Sikorskiego, członkami Zarządu J. Jędrzejowskiego i A. Beera.

Uchwalono wnioski: 1) A. Młynkowej, żeby a) zaprosić na członków Oddziału wszystką inteligencję w powiecie i okolicy i b) żeby wydać staraniem Oddziału „Klucz do zbierania materiałów ludoznawczych dla młodzieży;

2) N. Sikorskiego, aby na najbliższym walnym zgromadzeniu Towarzystwa Centr. Zarząd poruszył myśl ustanowienia Komisji, któraby się zajęła statystycznym zestawieniem wszystkich nazw rodowych w poszczególnych powiatach ewentualnie w całym kraju i to zestawienie uwidoczniła graficznie w formie statystycznej mapy ściennej, gdyż zestawienie tego rodzaju wielce przyczyni się do wyjaśnienia kolonizacji naszego kraju, (—? A. K.);

3. A. Beera, żeby co miesiąc odbywać w Oddziale posiedzenia naukowe;

4. L. Mlynka: dążyć powoli do założenia powiatowego muzeum ludoznawczego w Tarnowie, które mieściłoby w sobie wszystko, co zostaje w związku z ludem, jego życiem domowym i społecznym, oraz wytworami jego duchowej i technicznej pracy.

Na zakończenie odczytał L. Mlynek dłuższą pracę o swych ludoznawczych zbiorach w powiecie tarnowskim, dąbrowskim, tarnobrzeskim, ropczyckim, rzeszowskim i innych.

W Tarnowie d. 15. kwietnia 1899.

L. Mlynek
sekretarz.

F. Habura
Zastępca przewodniczącego.

3. Oddział wielicki.

Pierwsze posiedzenie Wydziału Oddziału Towarzystwa ludoznawczego odbyło się dnia 5 marca w Wieliczce pod przewodnictwem p. Seweryna Udzieli. Obecni pp. St. Czerski, Marcin Rembacz, Jan Smółka i Roman Zieliński.

Odczytano i przyjęto protokół z d. 31 grndnia 1898 r.

Uchwalono zaproponować Centr. Zarządowi do przyjęcia dwóch nowych członków: Rom. Zielińskiego i Jana Smółkę.

W sprawie uchwały Centr. Zarządu co do wypożyczania książek z biblioteki Towarzystwa przez członków oddziałowych uchwalono, ażeby Zarząd główny wypożyczał książki Oddziałowi w większej liczbie od razu np. 20

dziel na przeciąg czasu półroczny. Członkowie wypożyczaliby te książki z Oddziału a po upływie terminu oznaczonego zostałyby książki zwrócone i wymienione na inne. W takim tylko razie koszta przesyłki zmniejszyłyby się do minimum. Za całość i zwrot książek ręczyłby Oddział solidarnie.

Przewodniczący przedstawił drugą uchwałę Zarządu głównego a mianowicie sprawę urządzania odczytów z zakresu ludoznawstwa na prowincyi. Uznając ważność i doniosłość takich odczytów, uważa jednak Wydział za konieczne i prowadzące do celu ze względu na stosunki w mniejszych miastach powiatowych, ażeby pierwszy odczyt miała osobistość ogólnie znana i poważana na polu naukowem. Dalsze wykłady mogą mieć już inni prelegenci.

Następnie przewodniczący odczytał swoją pracę: Dwanaście legend i podań z pod Krakowa, przedstawiając do nich odpowiednie i starannie wykonane ilustracje.

Na wniosek przewodniczącego uchwalono, ażeby każdy z członków przynosił na każde posiedzenie choćby tylko drobną notatkę z materiałem z dziedziny etnograficznej tutejszego powiatu. Zbiór takich zapisków mógłby z czasem posłużyć do obszerniejszych opracowań.

W końcu uchwalono odbyć walne zgromadzenie Oddziału w dniu 29 marca b. r.

Drugie Walne zgromadzenie Oddziału z d. 29 marca b. r. pod przewodnictwem Seweryna Udzieli.

Obecni St. Czerski, Maksymilian Guńkiewicz, Wład. Koch, Ludwik Młynek, Marcin Rembacz, Jan Smółka, Feliks Taroni i Roman Zieliński.

Odczytano i przyjęto protokół z walnego zgromadzenia odbytego dnia 5. kwietnia 1898.

Przewodniczący powitawszy prof. Młynka, podziękował mu za przybycie na posiedzenie z odcytem.

M. Rembacz jako sekretarz odczytał sprawozdanie z rocznej czynności oddziału, który odbył 7 posiedzeń, na których odczytano 10 rozpraw. Oddział liczył 17 członków przeważnie ze sfer nauczycieli ludowych.

Ze sprawozdania kasowego okazało się, że w kasie znajduje się 65 ct. gotówki jako 5% od wkładek uiszczonych przez członków posłanych do kasy Zarządu głównego.

Do Wydziału zostali wybrani: przewodniczącym S. Udziela, zastępcą Roman Zieliński, sekretarzem M. Rembacz, skarbnikiem St. Czerski, wydziałowymi: Bol. Tync i Wład. Koch.

Następnie odczytał prof. Młynek rozprawę p. t. Dwie zabawy pasterskie w zajączki i krycie, dowodząc, że początkiem dzisiejszego dramatu ludowego były zabawy pasterskie z czasów najdawniejszych. W dyskusyi zabierali głos pp. S. Udziela, Zieliński i Taroni.

Wniosek Młynka o urządzeniu choćby tylko w przybliżeniu Sobótki według dawnego zwyczaju w okolicy Wieliczki celem zainteresowania szerszej publiczności upadł jako niemożliwy do wykonania.

Przewodniczący ponawia swój wniosek, ażeby każdy z członków przynosił na każde posiedzenie choćby drobną notatkę z materiałem z dziedziny etnograficznej tutejszego powiatu. M. Rembacz popiera te myśli i dodaje,

ażebv członkowie starali się usilnie pozyskać dla Towarzystwa przedewszystkiem księży, nauczycieli i te osoby, które dla ludoznawstwa nie są obojętne.

Drugie posiedzenie Wydziału z d. 16 maja br. pod przewodnictwem S. Udzieli.

Obecni pp. St. Czerski, M. Guńkiewicz, M. Rembacz, J. Smółka, Anna Studnicka i R. Zieliński.

Odczytano i przyjęto protokół z posiedzenia d. 5. marca b. r. Zaproponowano do przyjęcia Zarządowi gł. na członków Annę Studnicką, Henryka Michalskiego i Barbarę Katrównę.

Przewodniczący poświęcił gorące wspomnienie pośmiertne śp. Wojciechowi Ozga, członkowi Towarzystwa, który cichy i skromny jako nauczyciel pełnił obowiązki stanu swego sumiennie i pracowicie i wskutek choroby piersiowej zmarł w młodym wieku. Członkowie z szczerym żalem przez powstanie uczcili pamięć zmarłego.

M. Rembacz odczytał pracę: O wyrabianiu rozmaitych figurek ze soli krystalowej przez górników w Wieliczce, przedstawiając zarazem kilkanaście okazów naturalnych ich wyrobów.

W końcu z ożywieniem omawiano sprawę, w jaki sposób zachęcić publiczność do przystępowania do Towarzystwa i uznano za najodpowiedniejszy środek, ażeby Zarząd gł. wydrukował broszurkę, omawiającą zadanie, cele i ważność badań ludoznawczych, którąby wraz z statutem za pośrednictwem Zarządów oddziałowych rozsyłano po powiatach.

Marcin Rembacz
sekretarz

Seweryn Udziela
przewodniczący.

IV. Stosunki z innemi Towarzystwami i redakcyami pism.

1. American Academy of Arts and Sciences, które przysyła swoje wydawnictwo: *Proceedings*.

2. Towarzystwo „Musejní společnost ve Valašském Meziříčí, które posyła swój organ: *Sborník*.

3. Towarzystwo *Appalachian Mountain Club* w Bostonie, które przysyła swoje wydawnictwa.

4. Redakcyja: *Slovanský přehled* red. Adolf Černý.

5. Redakcyja: *Živoje slovo* red. J. A. Jaworski, Lwów.

6. Redakcyja: *Kijewskaja Starina*. Kijów.

V) Wykaz darów na rzecz Towarzystwa.

I. Do biblioteki ofiarowali :

23. Dr. Jan Bystron: *Z. Malinowski. Powieści ludu polskiego n. Ślązku*. Kraków 1899.

24. Towarzystwo Przyjaciół nauk w Poznaniu *Roczniki* T. 25.